Lietas arhīva Nr. KA03-0141-21
ECLI:LV:LAAT:2021:1220.15830011914.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē, 2021.gada 20.decembrī

Latgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Igors Raciņš,
tiesnesis Jurijs Vasiļkovskis,
tiesnese Ilga Zalužinska,

apelācijas kārtībā rakstveida procesā izskatīja /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzības krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. A/ aizstāves, zvērināta advokāta palīdzes Ilonas Kaļinovskas apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2021.gada 5.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

Pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka apsūdzētais /pers. A/ izvairījās no nodokļu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā. Pirmās instances tiesa konstatēja šādus noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus.

/pers. A/, būdams sabiedrības ar ierobežotu (turpmāk tekstā – SIA) "/nosaukums A/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, juridiskā adrese /juridiskā adrese/, amatpersona – valdes priekšsēdētājs, kuram saskaņā ar Latvijas Republikas 1995.gada 2.februāra likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas l. un 2.punktu kā uzņēmuma vadītājam ir pienākums aprēķināt maksājamo nodokļu summas, kā arī noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas, kā arī būdams atbildīgs par patiesu ziņu sniegšanu Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk tekstā – VID) par SIA "/nosaukums A/" veiktajiem darījumiem, saistībā ar kuriem ir aprēķināmi un maksājami nodokļi, laika posmā no 2013.gada augusta līdz 2013.gada novembrim izvairījās no pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk tekstā – PVN) nomaksas.

Realizējot savu noziedzīgo nodomu izvairīties no PVN nomaksas valsts budžetā, /pers. A/, veicot saimniecisko darbību,

- iesniedza VID SIA "/nosaukums A/" pievienotās vērtības deklarāciju un tās pielikumu – "Pārskatu par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas norādīts nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu" PVN-1-1 "Nodokļu summas par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem", kas iekļauts PVN deklarācijā par 2013.gada augustu, norādot tajā apzināti nepatiesas ziņas par nenotikušiem darījumiem ar fiktīvo uzņēmumu SIA "/nosaukums B/", kurš it kā bija sniedzis juridiskas konsultācijas saskaņā ar 2013.gada 12.jūnija rēķinu Nr./numurs/ par summu 3841,75 *euro* jeb Ls 2700 (PVN 806,76 *euro* jeb Ls 567), bet faktiski pakalpojums no minētās SIA netika saņemts.

- iesniedza VID SIA "/nosaukums A/" pievienotās vērtības deklarācijas un to pielikumu – "Pārskatu par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas norādītas nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu" PVN-1-1 "Nodokļu summas par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem", kas iekļauts PVN deklarācijā par 2013.gada augustu, septembri, norādot tajās apzināti nepatiesas ziņas par šajos mēnešos nenotikušiem darījumiem ar fiktīvo uzņēmumu SIA "/nosaukums C/", kuram viņa uzņēmums it kā bija iznomājis kravas automašīnas saskaņa ar:

- 2013.gada 27.augusta rēķinu Nr.TSAC /numurs/ par summu 1650 *euro* jeb Ls 1159,63 (PVN 346,49 *euro* jeb Ls 243,52);
- 2013.gada 28.augusta rēķinu Nr.TSAC /numurs/ par summu 2000 *euro* jeb Ls 1391,55 (PVN 420 *euro* jeb Ls 295,18);
- 2013.gada 26.augusta rēķinu Nr.TSAC /numurs/ par summu 2650 *euro* jeb Ls 1862,43 (PVN 556,50 *euro* jeb Ls 391,11);
- 2013.gada 19.augusta rēķinu Nr.TSAC /numurs/ par summu 2649,99 *euro* jeb Ls 1862,43 (PVN 556,50 *euro* jeb Ls 391,11);
- 2013.gada 7.augusta rēķinu Nr.TSAC /numurs/ par summu 2649,99 *euro* jeb Ls 1862,43 (PVN 556,50 *euro* jeb Ls 391,11);
- 2013.gada 7.augusta rēķinu Nr.TSAC /numurs/ par summu 2649,99 *euro* jeb Ls 1862,43 (PVN 556,50 *euro* jeb Ls 391,11);
- 2013.gada 1.augusta rēķinu Nr.TSAC /numurs/ par summu 2450 *euro* jeb Ls 1721,87 (PVN 496,66 *euro* jeb Ls 361,59);
- 2013.gada 4.septembra rēķinu Nr./numurs/ par summu 2050 *euro* jeb Ls 1440,75 (PVN 434,77 *euro* jeb Ls 302,56);
- 2013.gada 10.septembra rēķinu Nr./numurs/ par summu 2000 *euro* jeb Ls 1405,61 (PVN 420 *euro* jeb Ls 295,18);
- 2013.gada 11.septembra rēķinu Nr./numurs/ par summu 1530 *euro* jeb Ls 1075,29 (PVN 321,29 *euro* jeb Ls 225,81);
- 2013.gada 25.septembra rēķinu Nr./numurs/ par summu 2450 *euro* jeb Ls 1721,87 (PVN 514,49 *euro* jeb Ls 361,59);
- 2013.gada 30.septembra rēķinu Nr./numurs/ par summu 2598,77 *euro* jeb Ls 1862,43 (PVN 556,49 *euro* jeb Ls 391,11);

un darījumus kopējā summā ar kodu "V" (tas ir, par saņemtajām precēm un pakalpojumiem iekšzemē ar vienu darījuma partneri (reģistrētu nodokļa maksātāju) par kopējo vērtību bez nodokļa virs 1000 latiem, kuros (katrā no attaisnojuma dokumentiem) norādītā preču un pakalpojumu kopējā vērtība bez nodokļa ir mazāka par 1000 latiem), darījumu vērtība 6821,52 *euro* jeb Ls 4794,19 (PVN 1432,52 *euro* jeb Ls 1006,78), bet faktiski minētos pakalpojumus SIA "/nosaukums C/" netika saņēmusi.

Kā arī iesniedza VID SIA "/nosaukums A/" pievienotās vērtības deklarācijas un to pielikumu – "Pārskatu par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas norādītas nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu" PVN-1-1 "Nodokļu summas par iekšzemē iegādātajām

precēm un saņemtajiem pakalpojumiem" par 2013.gada augustu, septembri, oktobri, novembri, norādot tajās apzināti nepatiesas ziņas par šajos mēnešos nenotikušiem darījumiem ar SIA "/nosaukums C/" zem 1422,87 *euro* jeb Ls 1000 ar kodu "T", kuri nav atšifrēti:

- 2600,13 *euro* jeb Ls 1827,38 (PVN 546,03 *euro* jeb Ls 383,75) vērtībā;
- 698,63 *euro* jeb Ls 491 (PVN 146,71 *euro* jeb Ls 103,11) vērtībā;
- 13754,29 *euro* jeb Ls 9666,57 (PVN 2888,40 *euro* jeb Ls 2029,98) vērtībā;
- 13754,29 *euro* jeb Ls 9666,57 (PVN 2888,40 *euro* jeb Ls 2029,98) vērtībā.

Tādā veidā /pers. A/ kā SIA "/nosaukums A/" amatpersona, iekļaujot sava uzņēmuma grāmatvedības dokumentos un atspoguļojot PVN deklarāciju postenī "priekšnodoklis" tikai dokumentāli noformētus darījumus ar SIA "/nosaukums C/", SIA "/nosaukums B/", kuri faktiski nebija notikuši, tādējādi apzināti nepamatoti palielināja atskaitāmā priekšnodokļa summu, šādā veidā samazinot SIA "/nosaukums A/" ar PVN nodokli apliekamo bāzi, kā rezultātā izvairījās no PVN nomaksas 14458,63 *euro* jeb Ls 10161,58 apmērā, kas sastāda lielu apmēru.

Ar savām darbībām /pers. A/ pārkāpa Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92.panta pirmās daļas 1.punktu, kurā noteikts, ka, ja preces iegādātas un pakalpojumi saņemti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanai, priekšnodoklis ir no citiem reģistrētiem nodokļa maksātājiem saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem.

Tādā veidā /pers. A/, organizējot SIA "/nosaukums A/" finansiāli - saimniecisko darbību, būdams tās vadītājs un noformējot nepieciešamos darījumus apliecinošos dokumentus, lai samazinātu nodokļu apmēru, kas SIA "/nosaukums A/" radušies savas reālās saimnieciskās darbības rezultātā un kas tai jāiemaksā valsts budžetā, izvairījās no nodokļu nomaksas un samazināja ar nodokli apliekamos objektus, nodarot valstij zaudējumu 14458,63 *euro* jeb Ls 10161,58 apmērā, kas, atbilstoši likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20.panta prasībām, atzīstami par zaudējumiem lielā apmērā.

Šādas /pers. A/ darbības pirmās instances tiesa kvalificēja kā noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā.

Ar Rēzeknes tiesas 2021.gada 5.maija spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts par 218.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz 7 (septiņiem) mēnešiem, atņemot tiesības nodarboties ar visu veidu komercdarbību uz 2 (diviem) gadiem.

Apmierināts pilnībā Valsts ieņēmumu dienesta pieteiktais materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikums un no /pers. A/ valsts labā piedzīta materiālā kaitējuma kompensācija 14458,63 *euro* (četrpadsmit tūkstoši četri simti piecdesmit astoņi *euro* un 63 centi) apmērā, kas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 528.panta pirmās daļas 9.punktu labprātīgi nomaksājama ne vēlāk kā 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas (7.sējuma 90.-114.lapa).

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzības iesniedza apsūdzētā /pers. A/ aizstāve, zvērināta advokāta palīdze I.Kaļinovska, pārsūdzot minēto spriedumu pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka nepamatoti, neievērojot personas tiesības uz aizstāvību un nevainīguma prezumpciju, krimināllietā tika taisīts notiesājošais spriedums, kas būtu atceļams pilnībā turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Apelācijas sūdzības iesniedzējas ieskatā, taisot notiesājošo spriedumu, pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā /pers. A/ aizstāves norādi uz vispārīgu un nekonkrētu apsūdzību, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 405.panta nosacījumiem, norādot, ka nav pamata atzinumam, kas apsūdzētājam inkriminētā nodarījuma apraksts var būt neprecīzs vai nesaprotams. Aizstāve uzskata, ka apsūdzībā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts, kas balstīts uz pieņēmumiem, nesniedz skaidru priekšstatu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanas apstākļiem un uzskatāms par tādu, kas faktiski liedz izmantot Kriminālprocesa likuma 20.pantā nostiprinātās tiesības uz aizstāvību.

Aizstāvības ieskatā, /pers. A/ celtā apsūdzība neatbilst Kriminālprocesa likuma 405.panta prasībām, tas ir, tam, ko prokurors norāda lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības. Atbilstoši minētā panta pirmās daļas 2.punktam, lēmumā norāda noziedzīga nodarījuma faktiskos apstākļus, kas nosaka juridisko kvalifikāciju. „Rokasgrāmatā tiesnešiem krimināprocesā" ir norādīts, ka ar faktiskajiem apstākļiem saprot „noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku, vietu, izdarīšanas veidu, apsūdzētā vainas formu, motīvus, nodarījuma sekas" (skatīt Rokasgrāmata tiesnešiem krimināprocesā. G.Kūtra zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2010, 81.lapa). Arī Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2009.gada 28.maija lēmumā lietā Nr.SKK-84/2009 dots analoģisks noziedzīgā nodarījuma faktisko apstākļu uzskaitījums. Par noziedzīgā nodarījuma faktiskajiem apstākļiem plašu skaidrojumu dod arī prof. Ā.Meikališa 2008.gadā veiktajā LR Augstākās tiesas „Pētījumā par krimināllietām, kurās iztiesāšanas gaitā grozīta apsūdzība".

Aizstāvības ieskatā, apsūdzībā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts nesniedz skaidru priekšstatu par it kā izdarītā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļiem un uzskatāms par tādu, kas ierobežo un faktiski liedz izmantot Kriminālprocesa likuma 20.pantā nostiprinātās personas tiesības uz aizstāvību. Kā tas izskaidrots vairākos Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta nolēmumos (piemēram, 2012.gada 4.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-8/2012), Kriminālprocesa likuma 405.pants, kurā norādītas prasības apsūdzības saturam, jāaplūko kopsakarā ar Kriminālprocesa likuma 20.panta pirmo daļu, kas paredz personas tiesības uz aizstāvību, proti, apsūdzībai jābūt tādai, lai apsūdzētā persona varētu zināt ne tikai par kāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu tā tiek apsūdzēta, bet arī kādas konkrēti un kādos apstākļos izdarītas darbības tai tiek inkriminētas uzrādītās apsūdzības ietvaros. Šis nosacījums ietver sevī arī prasību par apsūdzības konkrētību. Apsūdzībai jābūt tādai, kas pilnībā ļauj izprast tās būtību, nemeklējot papildu izskaidrojumus krimināllietas materiālos. Kā viens no piemēriem, ka apsūdzība nav konkrēta, ir tas, ka no apsūdzības secināms, ka apsūdzībā uzskatīti 12 (divpadsmit) rēķini ir attiecināmi uz kravas automašīnu iznomāšanu, kas neatbilst patiesībai. Visi minētie rēķini ir attiecināmi uz transporta pakalpojumu sniegšanu un pakalpojumu sniedzējs bija SIA "/nosaukums C/", nevis SIA "/nosaukums A/".

Saistībā ar apsūdzībā norādītajām /pers. A/ it kā izdarītajām prettiesiskajām darbībām, ka VID ir tikušas iesniegtas nepatiesas ziņas saturošas SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijas, atspoguļojot PVN deklarāciju postenī "priekšnodoklis" tikai dokumentāli noformētus darījumus ar SIA "/nosaukums C/" un SIA "/nosaukums B/", kuri faktiski nebija notikuši, aizstāvības ieskatā, tā kā PVN deklarāciju iesniegšanu nosaka likuma prasības un tajās nepieciešams atspoguļot ziņas par visiem veiktajiem darījumiem, deklarāciju iesniegšana pati par sevi nekādi nav atzīstama par prettiesisku rīcību. Krimināllikuma 218.pantā paredzēto noziedzīgā nodarījuma sastāvu veido tā saucamā blanketa tiesību norma, kas nozīmē, ka „likumdevējs ir noteicis krimināltbildību par kādu noteiktu noteikumu pārkāpšanu, kurus reglamentē citu nozaru normatīvie akti, nenorādot, kādā veidā pantā noteiktie noteikumi var tikt pārkāpti" (skatīt V.Liholaja. Noziedzīgo nodarījumu kvalifikācija: Likums. Teorija. Prakse.TNA,2007, 32.lapa) . Bez tam, jebkādas nepatiesas ziņas PVN deklarācijās netika atspoguļotas, visa PVN deklarācijās iekļautā informācija bija pamatota ar atbilstošiem attaisnojuma dokumentiem. Šajā sakarā būtu norādams, ka SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijas VID iesniedza SIA "/nosaukums A/" grāmatvede /pers. B/ ar /pers. A/ identifikatoru – paroli, iepriekš saskaņojot ar viņu. Kā liecināja lieciniece /pers. B/ tiesā 2020.gada 9.maijā,

saskaņā ar esošiem dokumentiem, viss tika iegrāmatots, apkopots un uzrādīts PVN deklarācijā un Valsts sociālās apdrošināšanas atskaitē. Minēto faktu apstiprināja arī /pers. A/ savās rakstveida liecībās.

Aizstāves ieskatā, kritiku neiztur tas, ka apsūdzībā bija norādīts, ka ar savām darbībām /pers. A/ pārkāpa 1995.gada 9.marta likuma "Par pievienotas vērtības nodokli" 1.panta 9.a) apakšpunktu un 10.panta pirmās daļas 1.punktu, lai gan 1995.gada 9.marta likums "Par pievienotas vērtības nodokli" zaudējis spēku ar 2012.gada 29.novembra Pievienotās vērtības nodokļa likumu, kas stājās spēkā 2013.gada 1.martā.

Tas vien, ka pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 455.panta trešās daļas noteikumiem, konstatēja no apsūdzības atšķirīgu apstākli daļā par pārkāpto tiesību normu, kas noteic atbildību par Krimināllikuma 218.panta otrās daļas dispozīcijā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvajā pusē paredzēto darbību izdarīšanu, norādot atsauci uz spēkā esošā Pievienotās vērtības likuma normu, tas ir, uz Pievienotās vērtības likuma 92.panta noteikumiem, nekādā gadījumā neatspēko aizstāvības norādi uz to, ka apsūdzība nav konkrēta un nav saprotama. Pirmās instances tiesa spriedumā norādot, ka apsūdzībā iekļautā norāde uz likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" normām nepasliktina apsūdzētā stāvokli, jo, konstatējot spriedumā no apsūdzības atšķirīgus apstākļus daļā, netiek grozīts noziedzīgā nodarījuma faktisko apstākļu apraksts un noziedzīga nodarījuma kvalifikācija, tāpēc šāds precizējums nepasliktina apsūdzētā procesuālo stāvokli, aizstāvības ieskatā, pirmās instances tiesa ignorēja visai būtisku apstākli, ka atbilstoši apsūdzībai /pers. A/ tika saukts pie krimināltatbildības par spēkā neesošu normu pārkāpumiem. Tāpat būtu ņemams vērā, ka attiecīgo apsūdzības kļūdu, nevis neprecizitāti, izlaboja pirmās instances tiesa, neizmantojot Kriminālprocesa likuma 533.panta pirmajā daļā paredzētās tiesības. Arī prokurore pēc aizstāves debašu runas, kura tika iesniegta rakstveida un kurā bija norāde uz prokurores atsauci uz spēkā neesošu likumu "Par pievienotas vērtības nodokli", neizmantoja Kriminālprocesa likuma 509.panta noteiktās tiesības, tas ir, nelūdza atsākt tiesas izmeklēšanu, lai novērstu apsūdzībā pieļauto kļūdu, grozot apsūdzību, kā to paredz Kriminālprocesa likuma 408.panta pirmā daļa. Aizstāvības ieskatā, ir apšaubāms, ka konkrētajā gadījumā Kriminālprocesa likuma 455.panta trešajā daļā noteikto tiesas tiesību izmantošana bija nepieciešama, lai, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 1.pantam, nodrošinātu efektīvu Krimināllikuma normu piemērošanu un krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu bez neattaisnotas iejaukšanās personas dzīvē.

Aizstāvības ieskatā, pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais secinājums, ka "tiesa atzīst, ka Valsts ieņēmumu dienesta 2017.gada 7.decembra nodokļu aprēķina pārskatā (6.sējuma 39.-71.lapa) izdarītie secinājumi par to, ka SIA "/nosaukums A/" deklarētie darījumi ar darījumu partneriem SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums C/" faktiski nav notikuši, tāpēc SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijās par 2013.gada augustu, septembri, oktobri un novembri apzināti iekļāva nepatiesas ziņas par nenotikušiem darījumiem un nepamatoti deklarēja PVN summas par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar saimniecisko darbību, darījumos ar SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums C/" nepamatoti norādot priekšnodokļa kopējo summu 14458,63 *euro* apmērā, ir pamatoti. Nodokļu aprēķina pārskatā izdarītie secinājumi apstiprinās ar tiesas izmeklēšanas gaitā nopratināto liecinieku liecībām kopsakarā ar lietā savāktiem rakstveida pierādījumiem", ir nepārprotams pierādījums tam, ka tika ignorētas aizstāvības norādes uz to, ka nodokļu aprēķins veikts "matemātiski", bez iedziļināšanas darījumu būtībā, bez sīkas un rūpīgas pierādījumu analīzes. Faktiski pat nepainteresējoties, kas tieši tie bijuši par darījumiem, saistībā ar kuriem aprēķināts it kā nodarītais kaitējums valsts budžetam, bet pārsvarā pamatojoties tikai un vienīgi uz /pers. C/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniegtajām liecībām 2014.gada 11.aprīlī, 2014.gada 13.aprīlī, 2014.gada 7.augustā, 2014.gada 7.novembrī, nevērtējot jebkurus citus iespējamos pierādījumus lietā, tai skaitā par transporta pakalpojuma sniegšanu un kravas piegādi gala saņēmējam. Turklāt, tiesas izmeklēšanas laikā pēc pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniegto liecību nolasīšanas, liecinieks /pers. C/, kuru savas tiesas izmeklēšanas laikā sniegtajās liecības lieciniece /pers. D/ apzīmēja kā "tiešā darījuma partnera pārstāvi", liecināja, ka nolasītajās liecības viņam ir daudz nepazīstamu vārdu, kuru nozīmi nesaprot, patstāvīgi nespētu uzrakstīt tekstu, ka bija formāls valdes loceklis fiktīvajam uzņēmumam, nemācētu nosaukt konta numurus, uzskaitīt uzņēmumu nosaukumus, lūgt izņemt priekšnodokli. Neatceras, vai pirms parakstīšanas teksts viņam tika tulkots, kā arī neatceras, vai teksts viņam tika nodiktēts. Liecinieks pieļauj, ka nopratināšanas laikā ir bijis alkohola reibumā. Liecinieks /pers. C/ apliecināja, ka uz lietas materiālos esošajām pavadzīmēm (1.sējuma 31.-168.lapa) starp SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums C/" ir viņa paraksti un pašrocīgi uzrakstītie atšifrējumi. Būtiski ir, ka pirmās instances tiesas spriedumā nav sniegts tiesas vērtējums par liecinieka /pers. C/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniegto liecību ticamību un to izmantošanas pieļaujamību.

Pēc aizstāvības domām, krimināllietas pirmstiesas izmeklēšanas laikā un arī VID darbinieku veiktā nodokļu aprēķina laikā nav pilnīgi un objektīvi izvērtēta VID rīcībā esošā un pieejamā informācija par SIA "/nosaukums A/" veikto saimnieciski finansiālo darbību un, tai skaitā, par veiktajiem darījumiem ar darījumu partneriem. Kā tiešs pierādījums minētajam ir tas, ka 2020.gada 8.aprīlī galvenā nodokļu inspektore /pers. D/ atbildēja noliedzoši uz aizstāvības uzdoto jautājumu, vai tika izvērtēta un pārbaudīta SIA "/nosaukums D/" spēja sniegt pakalpojumus SIA "/nosaukums A/", konkrēti transportlīdzekļu noma, un vai tika izvērtēta VID rīcībā esošā informācija par SIA "/nosaukums D/". Tomēr minētais nebija par šķērsli tam, lai nodokļu aprēķina pārskatā tiktu izdarīts secinājums, ka darījumu veikšana dokumentāli nav apliecināta, jo nomas līgumi par SIA "/nosaukums D/" transportlīdzekļu iznomāšanu SIA "/nosaukums A/" VID FPP nav iesniegti. Šādos apstākļos saprātīgas šaubas dibina liecinieces /pers. D/ norādītais, ka tika noskaidrots, ka tiešais darījuma partneris un ķēdē iesaistītie darījumu partneri neveica un nevarēja veikt deklarētos darījumus. Konkrētajā lietā acīmredzami nav tikusi izmantota visa VID un pirmstiesas procesa virzītāja rīcībā esošā informācija un likumā paredzētās tiesības pārliecināties par darījuma esamību. Lietā ir informācija par SIA "/nosaukums A/" maksājumiem SIA "/nosaukums D/". Dokumenti par darījumiem gan ar SIA "/nosaukums D/", gan ar citiem SIA "/nosaukums A/" sadarbības partneriem glabājās juridiskajā adresē, bet krimināllietas pirmstiesas izmeklēšanas laikā tie netika pieprasīti un netika izņemti, kā to ir norādījis /pers. A/ savā rakstveida liecībā. Arī krimināllietas materiālos esošajās PVN deklarācijās un to pielikumos par 2013.gada augustu, septembri, oktobri un novembri, ir atspoguļoti darījumi (par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem) ar SIA "/nosaukums E/", SIA "/nosaukums F/", kas apstiprina /pers. A/ rakstveida liecības norādīto, ka SIA "/nosaukums A/" darbojās kā starpnieks loģistikas jomā, meklējot pasūtījumus - kravas vai kravas nosūtītājus, bet kravu pārvadājumus īstenoja SIA "/nosaukums C/", kuru pārstāvēja /pers. E/, kurš savukārt to ir apstiprinājis, sniedzot liecības tiesā 2020.gada 8.aprīlī.

Turpinot par nodokļu aprēķina pārskatu, jāsecina, ka tas ir to kriminālprocesa materiālu apkopojums, kuri 2017.gada 12.septembrī tika nosūtīti VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridisko personu sestās audita daļas galvenajai nodokļu inspektorei /pers. D/. Pie tam, 2017.gada 12.septembrī galvenajai nodokļu inspektorei /pers. D/ netika nosūtītas liecinieces /pers. B/ nopratināšanas protokolu kopijas. Minēto faktu pierāda tas, ka 2017.gada 11.decembrī VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridisko personu sestās audita daļas vadītāja /pers. F/ nav nosūtījusi Finanšu policijas pārvaldei kopā ar SIA "/nosaukums A/" nodokļu aprēķina pārskatu liecinieces /pers. B/ nopratināšanas protokolu kopijas. Līdz ar to pastāv pamatotas šaubas, nodokļu aprēķina sagatavošanas laikā liecinieces /pers. B/ liecības tiešām bija /pers. D/ rīcībā. Vienlaikus nodokļu aprēķinā tika sniegtas atsauces uz /pers. G/

paskaidrojumiem, /pers. H/ sniegto informāciju, kuri konkrētajā kriminālprocesa netika nopratināti. Nodokļu aprēķina pārskata sagatavošanā tika izmantotas nesaprotamās 2017.gada 13.novembra uzziņas par /pers. I/ un /pers. J/ un telefonisko saziņu ar minētām personām. Tai pat laikā, 2019.gada 27.decembrī atbildot uz aizstāvības jautājumu par tālruņa numuru, liecinieks /pers. I/ nosauca citu tālruna numuru (/telefona numurs/), kas neatbilst nodokļu aprēķina pārskata norādītājam un noliedza to, ka ar viņu kāds būtu telefoniski sazinājies. Minētais kopumā apšauba nodokļu aprēķina pārskata izmantošanu /pers. A/ vainas pierādījumam. Pirmās instances tiesas spriedumā netika sniegts vērtējums minētajām aizstāvības norādēm uz nodokļu aprēķina pārskata nepilnībām un/vai trūkumiem.

Apelācijas sūdzības iesniedzējas ieskatā, pirmās instances tiesa, taisot notiesājošo spriedumu, nav ņēmusi vērā, ka nodokļu maksātāja tiesības atskaitīt priekšnodokli par veiktajām preču iegādēm un saņemtajiem pakalpojumiem nevar ietekmēt tas, ir vai nav preču realizētāji un pakalpojumu sniedzēji piestādījuši VID vai kriminālprocesa virzītājam tā pieprasīto informāciju par darījumu būtību; kāda darījumu partneru vai to amatpersonu informācija tikusi sniegta VID vai procesa virzītājam; darījumu partneru deklarētie darbības veidi; to izslēgšana no PVN reģistra pēc darījumu veikšanas; kā arī jebkura cita darījumu partneru rīcība un tās atbilstība vai neatbilstība likumdošanas prasībām.

Eiropas Kopienu tiesas judikatūrā (Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses vispārinājums par Administratīvo tiesu praksi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" normu interpretācijā un piemērošanā 2008/2009) ir atzīts, ka nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt priekšnodoklī samaksāto pievienotās vērtības nodokli nevar ietekmēt tas, ka piegādes shēmā, kurā ietilpst šie darījumi, cits darījums, kas, nodokļa maksātājam par to neko nezinot vai nevarot zināt, ticis veikts pirms vai pēc nodokļa maksātāja veiktā darījuma, ir saistīts ar pievienotās vērtības nodokļa izkrāpšanu (piemēram, Eiropas Kopienu tiesas 2006.gada 12.janvāra sprieduma lietā Nr.C-354/03, C-355/03 un C-484/03 55.punkts). Atbilstoši Eiropas Kopienu tiesas praksei, katrs darījums darījumu ķēdē jāvērtē atsevišķi un agrāki vai vēlāki notikumi nevar mainīt pievienotās vērtības nodokļa shēmā iekļauta konkrētā darījuma raksturu.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija spriedumā apvienotajās lietās C-80/11 un C-142/11 (Mahagében Kft pret Nemzeti Adó-és V?mhivatal Dél-dun?nt?li Region?lis Adó F?igazgatós?ga un Péter D?vid pret Nemzeti Adó-és V?mhivatal Észak-alföldi Region?lis Adó F?igazgatós?ga) izskaidroto, Eiropas Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīva 2006/112/EK ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj valsts praksi, saskaņā ar kuru nodokļu iestāde liedz nodokļa maksātājam tiesības atskaitīt no PVN summas, kas viņam jāmaksā, nodokļa summu, kas ir maksājama vai ir samaksāta par viņam sniegtiem pakalpojumiem, pamatojot ar to, ka šiem pakalpojumiem atbilstošā rēķina izsniedzējs vai viens no viņa piegādātājiem ir veicis prettiesiskas darbības, šai iestādei nepierādot, ņemot vērā objektīvus pierādījums, ka attiecīgais nodokļa maksātājs zināja vai viņam bija jāzina, ka darījums, kas norādīts, lai pamatotu tiesības uz atskaitīšanu, bija saistīts ar šī rēķina izrakstītāja izdarītu krāpšanu vai kāda cita tirgus dalībnieka pakalpojumu augšupējā ķēdē izdarītu krāpšanu. Tāpat Direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj valsts praksi, saskaņā ar kuru nodokļu iestāde atsaka tiesības uz atskaitīšanu, pamatojot ar to, ka nodokļa maksātājs nav pārliecinājies, ka ar precēm vai pakalpojumiem, attiecībā uz kurām tiek lūgts īstenot tiesības uz atskaitīšanu, saistītā rēķina izsniedzējs ir nodokļa maksātājs, ka viņam ir attiecīgās preces un ka viņš var tās piegādāt, un ka viņš ir izpildījis savus PVN deklarēšanas un maksāšanas pienākumus, vai, pamatojot ar to, ka šim nodokļa maksātājam papildus šim rēķinam nav citu dokumentu, kas pierādītu, ka šie nosacījumi ir izpildīti.

2015.gada 22.oktobrī Eiropas Savienības Tiesa spriedumā lietā C277/14 (PPUH Stehcemp sp.j.Florian Stefanek, Janina Stefanek, Jaroslaw Stefanek pret Dyrektor Izby Skarbowej w Lodzi) izskaidroja, ka pievienotās vērtības nodokļa sistēma nepieļauj tādu valstu tiesisko regulējumu, ar ko nodokļu maksātājam tiek atteiktas tiesības atskaitīt kā priekšnodokli pievienotās vērtības nodokli, kas maksājams vai samaksāts par tam piegādātajām precēm vai sniegtajiem pakalpojumiem, pamatojoties uz to, ka rēķinu izsniedzis neeksistējošs saimnieciskās darbības subjekts un ka nav iespējams noskaidrot preču vai pakalpojumu faktiskā piegādātāja identitāti, ja vien nav pierādīts, ka, ievērojot objektīvus elementus un neprasot rēķina saņēmējam veikt pārbaudes, kas nav tā pienākums, šis nodokļu maksātājs zināja vai viņam būtu vajadzējis zināt, ka minētā piegāde ir saistīta ar krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā.

Pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīts, ka attiecībā uz deklarētajiem darījumiem ar SIA "/nosaukums B/" tiesa secina, ka 2013.gada 12.jūnija rēķinā (1.sējuma 31.lapa) norādītie pakalpojumi – juridiskās konsultācijas 2013.gada aprīlī, maijā un jūnijā atzīstami par normatīvo aktu prasībām neatbilstošiem, lai izmantotu tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu.

Kā pamatojums minētajam pirmās instances tiesas secinājumam ir tas, ka liecinieks /pers. C/ nav atzinis, ka būtu slēdzis šādu darījumu vai sniedzis SIA "/nosaukums A/" pakalpojumus. /pers. C/ tikai parakstīja rēķinu, bet par tajā norādītajiem pakalpojumiem viņam nekas nav zināms. Papildus pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīts, ka tiesa atzīst, ka rēķinā norādītais sniegtā pakalpojuma apraksts ir pārāk vispārīgs un nesniedz priekšstatu par to saturu. Pirmās instances tiesas ieskatā, nav rodams pietiekami loģisks skaidrojums, kādēļ rēķinā nav norādīts, ka rēķina izrakstītājs ir izstrādājis projekta dokumentāciju, bet ir norādīts uz vispārīgu un neidentificējamu pakalpojumu aprakstu. Sniedzot vērtējumu par SIA "/nosaukums A/" darījumu ar SIA "/nosaukums B/", pirmās instances tiesa ignorēja liecinieces /pers. B/ liecības, proti, ka 2013.gadā uzņēmums piedalījās projektā, kā arī bija apmaksāts rēķins par juridisko pakalpojumu sniegšanu, kas bija saistīts ar dokumentu sagatavošanu iesniegšanai, lai varētu realizēt projektu. Rezultātā projekts tika īstenots. Lieciniece apstiprina, ka SIA "/nosaukums B/" bija minēto juridisko pakalpojumu sniedzējs.

Izdarot secinājumu, ka "attiecībā uz projekta izstrādi, par ko liecina liecinieks /pers. E/, nav saskatāma nekāda SIA "/nosaukums B/" saistība, jo /pers. E/ nekad nav bijis nodarbināts SIA "/nosaukums B/" un ar viņu nav bijuši noslēgti nekādi uzņēmuma vai gabaldarba līgumi. Tādējādi, situācijā, kad faktiskais pakalpojuma sniedzējs nav saistīts ar PVN maksātāju, nevar tikt atzītas tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu, par cik šādi pakalpojumi iziet ārpus kopējās PVN sistēmas. Komerctiesībās nepastāv tāds jēdziens kā faktiskais pakalpojuma sniedzējs, kāds, /pers. E/ priekšstatā, viņš ir bijis", pirmās instances tiesa ignorēja visai būtisku apstākli, ka lieciniekam /pers. E/ bija pilnvara darboties SIA "/nosaukums B/" vārdā, kuru tam izsniedza /pers. C/. Respektīvi, minēto faktu apstiprināja liecinieks /pers. C/, ka bija parakstījis pilnvaru uz /pers. E/ vārda, lai /pers. E/ varētu parakstīties /pers. C/ vārdā. Savukārt, lieciniece /pers. K/ liecināja, ka bija ģenerālpilnvara uz /pers. E/ vārda un /pers. E/ vadīja firmas un pats kārtoja arī grāmatvedības dokumentus. Kā arī liecinieks /pers. E/ liecināja gan tiesā, ka minētos uzņēmumus viņš pārstāvēja uz pilnvaras pamata, gan pirmstiesas izmeklēšanas laikā liecināja, ka bija izsniegta pilnvara, uz kuras pamata viņš varēja rīkoties, bet konkrēti kādas bija viņa pilnvarā norādītās tiesības, tagad neatceras, un ka "SIA "/nosaukums B/" sniedza arī juridiskos pakalpojumus, ka juridiskos pakalpojumus SIA "/nosaukums B/" vārdā sniedza viņš personīgi, jo viņam ir augstākā juridiskā izglītība, bakalaura grāds, ka viņš nekad nebija nodarbināts SIA "/nosaukums B/", taču viņam bija no SIA "/nosaukums B/" izsniegta pilnvara par visu darbību veikšanu SIA "/nosaukums B/". Līdz ar ko aizstāve uzskata, ka ir apšaubāms pirmās instances secinājums, ka /pers. E/, kurš uz pilnvaras pamata pārstāvēja SIA "/nosaukums B/", kā faktiskais pakalpojuma sniedzējs nav saistīts ar PVN maksātāju. Tāpat ar augstāk minēto ir atspēkojams arī pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais secinājums, ka lietā nav iegūti ticami pierādījumi tam, ka /pers. E/ ir bijusi privātā kārtā izsniegta pilnvara rīkoties sabiedrības vārdā, par ko ir liecinājis /pers. E/.

2020.gada 27.februārī no aizstāvības puses tika iesniegti pierādījumi, ka SIA "/nosaukums A/" un SIA "/nosaukums B/" darījums (juridisko pakalpojumu sniegšana) bija reāls un faktiski notika. Tā, 2013.gadā 3.jūlijā Lauku atbalsta dienesta Austrumlatgales reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē tika iesniegts SIA "/nosaukums A/" projekta iesniegums (Nr./numurs/) atklāta projektu iesniegumu konkursa Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam pasākuma "Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai, ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu" apakšpasākumā "Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai" (aktivitātē "Esošo uzņēmumu attīstība"). 2013.gada 2.oktobrī Lauka atbalsta dienests pieņēma lēmumu par SIA "/nosaukums A/" projekta iesnieguma apstiprināšanu. Publiskā finansējuma summa sastādīja Ls 12166,77, projekta īstenošanas termiņš bija no 2013.gada 2.oktobra līdz 2013.gada 30.decembrim. Laika posmā no 2013.gada jūlija līdz septembra vidum papildus vēl notika informācijas apmaiņa ar Lauku atbalsta dienestu, jo tika saņemti lūgumi precizēt 2013.gada 3.jūlija iesniegumā un tā pielikumos norādīto informāciju. 2020.gada 9.maijā, liecinot tiesā, lieciniec /pers. B/ norādīja, ka 2013.gadā uzņēmums piedalījās Lauku atbalsta dienesta projektā, lai iegādātos tehniku. Pats valdes loceklis piedalījās projektā, kā arī bija apmaksāts rēķins par juridisko pakalpojumu sniegšanu, kas bija saistīts ar dokumentu sagatavošanu iesniegšanai, lai varētu realizēt projektu. Rezultātā projekts tika īstenots. Būtiski, ka lieciniece /pers. B/ apstiprināja, ka tieši SIA "/nosaukums B/" bija minēto juridisko pakalpoju sniedzējs. Arī /pers. E/ apstiprināja juridisko pakalpojumu sniegšanas faktu tieši saistībā ar SIA "/nosaukums A/" dalību Lauku atbalsta dienesta projektā. 2020.gada 9.maijā, kad pēc aizstāvības lūguma lieciniekam /pers. E/ tika uzrādīts 2013.gada 12.jūnija rēķins Nr./numurs/, liecinieks /pers. E/ apstiprināja, ka šis rēķins attiecināms uz sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem saistībā ar SIA "/nosaukums A/" dalību Lauku atbalsta dienesta projektā.

Aizstāvības ieskatā, kritiku neiztur pirmās instances tiesas spriedumā sniegtais lieciniekа /pers. E/ liecību vērtējums, tas ir, ka pirmās instances tiesa secināja, ka /pers. E/ pirmstiesas procesā ir sniedzis atšķirīgas liecības par šajā rēķinā norādītajiem pakalpojumiem, norādot, ka viņam nav zināms, vai un kam SIA "/nosaukums B/" ir sniedzis juridiskus pakalpojumus. Tiesas izmeklēšanā /pers. E/ šādas pirmstiesas procesā sniegtās liecības skaidroja ar to, ka nav sapratis jautājumu, par projektu viņam neviens nav jautājis un /pers. E/ arī nav atbildējis uz dažiem jautājumiem, jo izmeklētājs nav sapratis juridisko un ekonomisko jautājumu atšķirības. Tiesas izmeklēšanā /pers. E/ turpretī sniedza skaidrojumu, ka viņš pats ir jurists, pats ir nodarbojies ar juridisko konsultāciju sniegšanu, tostarp projektu izstrādi un SIA "/nosaukums B/" nodarbojās tieši ar šādiem pakalpojumiem. Ņemot vērā šādus paskaidrojumus, tiesai nav skaidrs, kā /pers. E/ varēja nepareizi saprast viņam uzdoto jautājumu, ja viņam tika jautāts kādus pakalpojumus SIA "/nosaukums B/" ir sniedzis SIA "/nosaukums A/". Tiesas vērtējumā /pers. E/ pirmstiesas procesā nav sniedzis nekādu skaidrojumu par rēķinā norādītajiem pakalpojumiem tikai tā iemesla dēļ, ka tie faktiski netika sniegti, bet tiesas izmeklēšanā 2013.gada 12.jūnija rēķinā iekļautie pakalpojumi acīmredzami tika pieskaņoti faktam, ka SIA "/nosaukums A/" bija pieteikusies Lauku atbalsta dienesta atbalstam traktortehnikas iegādei. Minētais tiesas secinājums ir attiecināms uz liecinieka /pers. E/ primstiesas izmeklēšanas laikā sniegtajām liecībām, no kurām neizriet, ka lieciniekam /pers. E/ tika uzdots jautājums tieši par 2013.gada 12.jūnija rēķinu Nr./numurs/ un ka minētais rēķins tika uzrādīts lieciniekam /pers. E/ 2017.gada 2.februarī. Turklāt tas apstāklis, ka, sniedzot liecības tiesā, liecinieks /pers. E/, atbildot uz aizstāves jautājumu, paskaidroja, ka par projektu viņam neviens nav jautājis, ir tiešs apstiprinājums tam, ka lieciniekam /pers. E/ netika uzdots jautājums par konkrēto rēķinu un tieši SIA "/nosaukums A/" sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem, par kuriem tika izrakstīts 2013.gada 12.jūnija rēķins Nr./numurs/.

Būtiski ir tas, ka, atzīstot SIA "/nosaukums A/" sniegtās konsultācijas 2013.gada aprīlī, maijā un jūnijā par normatīvo aktu prasībām neatbilstošām, lai izmantotu tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu, pirmās instances tiesa nav vērtējusi liecinieces /pers. B/ liecības, kura, tāpat kā liecinieks /pers. E/ un apsūdzētais /pers. A/, apstiprināja juridisko pakalpojumu saņemšanas faktu tieši no SIA "/nosaukums B/" sakarā ar SIA "/nosaukums A/" dalību Lauku atbalsta dienesta īstenotajā projektā. Aizstāvības ieskatā, lietā tika noskaidroti SIA "/nosaukums A/" darījuma ar SIA "/nosaukums B/" apstākļi un tika konstatēta tā attiecināmība uz SIA "/nosaukums A/" saimnieciskās darbības nodrošināšanu.

Pirmās instances tiesa atzina par pareiziem un pamatotiem VID nodokļa aprēķina pārskatā izdarītos secinājumus, par to, ka SIA "/nosaukums C/" nevarēja sniegt rēķinos norādītos pakalpojumus. Aizstāvības ieskatā, pilnīgi nepamatoti pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīts, ka apsūdzētā /pers. A/ sniegtie paskaidrojumi par to, ka viņš 2013.gadā uz laiku pārtrauca nodarboties ar kravu pārvadājumiem un vairāk pievērsās kravu loģistikai, nav patiesi. Ievērojot liecinieku /pers. J/, /pers. I/ un /pers. L/ sniegtos skaidrojumus par darba procesu, tiesa nerod nekādu izskaidrojumu tam, kā liecinieki varēja nepamanīt darba devēja nomainīšanos. Kā papildus arguments tam, ka šāda aizstāvības izvirzītā versija nav patiesa, ir norādāmi /pers. E/ sniegtie paskaidrojumi par darījumu ekonomisko būtību un darba organizācijas procesiem. Izvērtējot /pers. E/ sniegtos paskaidrojumus par darba organizāciju deklarēto kravu pārvadājumu jomā, tiesa secina, ka tie ir ļoti vispārīgi un neatklāj nekādus komercdarbības aspektus un visu jautājumu loku, kas saistās ar starptautiskiem kravu pārvadājumiem. Tiesas vērtējumā nav iedomājama situācija, ka darba devējam nav jākontrolē nekādi procesi, jo, kā paskaidroja /pers. E/, šoferi patstāvīgi pildīja loģistikas firmu pasūtījumus bez /pers. E/ iesaistīšanās. Šādi liecinieka /pers. E/ skaidrojumi ir pretrunā ar nopratināto reāli strādājušo tālbraucēju /pers. J/, /pers. I/ un /pers. L/ liecībām. Minētais secinājums ir pierādījums tam, ka pirmās instances tiesa ignorēja aizstāvības norādi uz to, ka tas, kādā veidā /pers. E/ izpildīja SIA "/nosaukums A/" pasūtītos transporta pakalpojums, nav noteicošais un ka noteikti ne /pers. A/ būtu jāuzņemas atbildība par /pers. E/ organizēto saimniecisko darbību. Galvenais ir tas, ka transporta pakalpojumi tika sniegti un kravas tika nogādātas no nosūtītāja to saņēmējiem. Minētais fakts ir neapšaubāms. Līdz ar ko nav apšaubāma arī SIA "/nosaukums C/" pakalpojumu izpilde saskaņā ar SIA "/nosaukums A/" klientu pasūtījumiem par pārvadājumu veikšanu. Atbilstoši liecinieces /pers. B/ 2020.gada 9.maija liecībām, SIA "/nosaukums C/" sniedza loģistikas pakalpojumus 2013.gadā, pareizāk sākot veica pakalpojumu, piestādīja rēķinu, pēc kā SIA "/nosaukums A/" piestādīja rēķinu gala patērētājiem. Kā jau tika minēts, pirmās instances tiesas spriedumā netika sniegts vērtējums liecinieces /pers. B/ liecībām.

Apšaubot SIA "/nosaukums A/" kravas automašīnu iznomāšanas faktu SIA "/nosaukums C/" un šajā sakarā spriedumā norādot, ka tāpat šaubas rada SIA "/nosaukums A/" kravas automašīnu iznomāšanas fakts SIA "/nosaukums C/", atbilstoši 2013.gada 30.jūlija nomas līgumiem (1.sējuma 36.-41.lapa). Apsūdzētais /pers. A/ un liecinieks /pers. E/ liecināja, ka automašīnas tika nodotas /adrese/, piedaloties /pers. C/, taču liecinieks /pers. C/ to noliedza. Turklāt, no automašīnu pieņemšanas-nodošanas aktiem redzams, ka tie ir sastādīti Rīgā (1.sējuma 32.-35.lapa), kas neatbilst tiesas izmeklēšanā sniegtajiem skaidrojumiem. Vienlaicīgi tiesa konstatē, ka no SIA "/nosaukums A/" iesniegtajiem dokumentiem nav iespējams izsecināt SIA "/nosaukums A/" tiesības noslēgt automašīnu nomas līgumus, jo lietā nav tikuši iesniegti līgumi par automašīnu nomu no SIA "/nosaukums D/". Tomēr aizstāve uzskata, ka pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā liecinieces /pers. B/ liecības, kurās lieciniece apstiprināja gan kravas automašīnu esamību SIA "/nosaukums A/" rīcībā, gan to iznomāšanu laikā, kad SIA "/nosaukums A/" pievērsās loģistikai.

Lieciniekа /pers. C/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniegtās liecības, aizstāvības ieskatā, vērtējamas kritiski un noteikti nav

uzskatāmas par drošticamu un nepārprotamu pierādījumu tam, ka SIA "/nosaukums A/" darījumi ar SIA "/nosaukums C/" un SIA "/nosaukums B/" nav notikuši. Turklāt, 2014.gada 7.novembra liecinieka papildus nopratināšanas protokolu nav parakstījis tulks – /pers. M/, kura it kā iztulkoja lieciniekam /pers. C/ 2014.gada 7.novembra nopratināšanas protokola saturu. Līdz ar ko, ir aktuāls jautājums par attiecīgā pierādījuma pieļaujamību. Savukārt, 2014.gada 7.novembra u n 2014.gada 7.augusta liecinieka /pers. C/ nopratināšanas protokoli faktiski ir pavadzīmju un rēķinu uzskaitījums, kuri tikai formāli tika uzrādīti lieciniekam /pers. C/ nopratināšanas laikā, ko liecinieks /pers. C/ apstiprināja, sniedzot liecības 2020.gada 27.februārī tiesā. Kā papildus pierādījums tam, ka /pers. C/ liecības, kuras sniegtas pirmstiesas izmeklēšanas laikā, ir vērtējamas kritiski, ir tas, ka 2020.gada 27.februārī tiesā /pers. C/ nebija spējīgs paskaidrot, kas ir formāls valdes loceklis un kas ir fiktīvs uzņēmums, paskaidrojot, kā pirmo reizi dzird šādus vārdus, lai gan 2014.gada 13.aprīlī liecināja, ka SIA "/nosaukums C/" skaitījās tikai kā formāls valdes loceklis, tad arī darījumus, ko citas firmas iekļauj savās PVN deklarāciju priekšnodokļos, ar viņa fiktīvo firmu SIA "/nosaukums C/". Līdzīgi kā liecinieks /pers. C/ nebija spējīgs atbildēt uz jautājumu, kas ir priekšnodoklis, lai gan atbilstoši 2014.gada 11.aprīļa liecinieka nopratināšanas protokolā norādītājam liecinieks /pers. C/ faktiski pieteica lūgumu – "????? ? ?????????? Ls 14776,18 ?? ??????? ? ??????? ?? ??????????, ??? ??? ? ???? ?? ??????????". Tāpat aizstāve vērš uzmanību, ka minētās liecības iztulkotas nepareizi, proti, "Summu Ls 14776,18 priekšnodoklī neskaitīju un izņēmu no priekšnodokļa, jo es šos neveicu.". Tas vien, ka /pers. C/ 2020.gada 27.februārī, atbildot uz aizstāvības jautājumu par pašrocīgi sniegtajām liecībām atbildēja, ka "manā vietā rakstīja/?? ???? ??????", apšauba to, ka /pers. C/ VID FPP sniegtās liecības ir atzīstamas par pierādījumiem lietas faktisko apstākļu noskaidrošanai un SIA "/nosaukums A/" darījumu ar SIA "/nosaukums C/" un SIA "/nosaukums B/" apstrīdēšanai. Lai gan pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīts, ka liecinieks /pers. C/ "nezina, ko nozīmē jēdzieni fiktīvs uzņēmums vai formāls valdes loceklis, tādus jēdzienus nekad agrāk nav dzirdējis. Nezina, vai /pers. E/ veica saimniecisku darbību uzņēmumos, kuros /pers. C/ bija formāls valdes loceklis. Precīzi atceras, ka pirmstiesas nopratināšana VID notika krievu valodā bez tulka piedalīšanās vismaz divas reizes. Neatceras, vai liecības sniedza pašrocīgi, bija parakstījis vairākus dokumentus. Nopratināšanas laikā viņam tika uzrādīti dokumenti, bet neatceras, kādi konkrēti un kāds bija to daudzums, jo dokumentācijā neorientējas. Nezina, ko nozīmē jēdziens priekšnodoklis, neatceras, kāpēc vienā no nopratināšanas reizēm lūdza to izņemt no deklarācijas. Nopratināšanas laikā viņam tika uzrādīti dokumenti, kuros bija norādītas naudas summas, par kurām viņš neko nezināja, neatceras, vai nopratināšanas laikā bija pieteicis lūgumus, rakstījis papildinājumus pie protokola", bet, kā jau tika norādīts, pirmās instances tiesas spriedumā nav sniegts tiesas vērtējums par liecinieka /pers. C/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniegto liecību ticamību un to izmantošanas pieļaujamību.

Aizstāvības ieskatā, lietas faktiskie apstākļi pierāda, ka SIA "/nosaukums A/" ir pilnībā ievērojusi likuma nosacījumus attiecībā uz veikto darījumu atspoguļošanu PVN deklarācijās. Tādēļ pilnīgi nepamatoti pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīts, ka tiesa nonāk pie slēdziena, ka lietā ir iegūti pārliecinoši pierādījumi, ka SIA "/nosaukums A/" darījumu partneri SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums C/" nav un nevarēja sniegt SIA "/nosaukums A/" PVN deklarācijās iekļautos darījumus 2013.gada jūnijā, augustā, septembrī oktobrī un novembrī. Tādējādi tiesa nonāk pie slēdziena, ka /pers. A/, būdams SIA "/nosaukums A/" amatpersona, kura atbildīga par grāmatvedības dokumentu kārtošanu, PVN deklarāciju iesniegšanu nodokļu administrācijas iestādē un nodokļu aprēķināšanu un nomaksu valsts budžetā, PVN deklarācijās nepamatoti palielināja PVN summu ar saimniecisko darbību saistītos darījumos, iekļaujot deklarācijā faktiski nenotikušus darījumus, tādējādi izvairoties no PVN nomaksas 14458,63 *euro* (Ls 10161,58) apmērā, kas sastāda lielu apmēru. Papildus vēlreiz jāpiebilst, ka tiesību normas nenoteic nodokļu maksātājam vai tā amatpersonām pienākumu kaut kā īpaši pārbaudīt personas, ar kuru tiek slēgts darījums, pilnvaras. Minēto ir atzinis arī Augstākās tiesas Senāts, piemēram, 2011.gada 21.marta spriedumā Nr.SKA-9/2011 lietā Nr.A42451307. Tādējādi tiesību akti neuzliek par pienākumu SIA "/nosaukums A/" pārliecināties arī par darījumu partneru rīcībā esošajiem resursiem, lai veiktu pielīgtos darbus vai nodrošinātu preču piegādi. Līdz ar to šādu pieņēmumu vai apgalvojumu paušana nevar būt par pamatu, lai izdarītu secinājumu, ka SIA "/nosaukums A/" un tās darījumu partneru darījumi faktiski nav notikuši.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta kopsēdē ar 2013.gada 7.maija spriedumu lietā Nr.A42559408 (SKA–14/2013), atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru dažādās lietās (piemēram, 2012.gada 6.decembra spriedums lietā Nr.C?285/11 Bonik un 2013.gada 31.janvāra spriedumu lietā Nr.C?643/11 LVK–56, Eiropas Savienības Tiesas 2013.gada 28.februāra rīkojums lietā Nr.C-563/11 Forvards V, 2012.gada 21.jūnija spriedums apvienotajās lietās Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahageben), izskaidroti pievienotās vērtības nodokļa atskaitīšanas ierobežošanas nosacījumi. Tāpat, saskaņā ar šajā spriedumā norādīto, atteikumu izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības VID nevar pamatot vienīgi ar nodokļu maksātāja darījuma partnera nelikumīgo vai fiktīvo darbību raksturu, jo tieši dienestam ir pienākums veikt nepieciešamās pārbaudes pie nodokļu maksātājiem. No minētā viennozīmīgi secināms, ka SIA "/nosaukums C/" un SIA "/nosaukums B/" darbības tiesiskuma izvērtēšana nav „pārnesama" uz SIA "/nosaukums A/" vai /pers. A/.

Saskaņā ar krimināltiesību zinātnēs sniegto definējumu, apzināti prettiesiska rīcība ir personas aktīva un kaitīga uzvedība, ar ko tiek realizēta šīs personas griba un tā rezultātā tiek izdarīts noteiktu interešu apdraudējums. Šāda pārkāpuma izdarīšanas gadījumā vērtējama pārkāpuma izdarīšanas subjektīvā puse, nosakot personas psihisko attieksmi pret pārkāpuma objektīvajām pazīmēm - pret prettiesisko darbību, kā arī pret kaitīgajām sekām, kas iestājušās tā rezultātā un cēloņsakarību starp abām šīm parādībām. Pārkāpums var būt izdarīts apzināti (tīši), ja persona, kas to izdarījusi, ir paredzējusi tā iespējamās sekas un vēlējusies tās. Krimināllietas materiālos esošās ziņas un pierādījumi, aizstāvības ieskatā, nedod pamatu uzskatīt, ka SIA "/nosaukums A/" vai /pers. A/ būtu veikuši jebkādu apzinātu rīcību inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanai. Aizstāvības ieskatā, apsūdzībā paustajiem apgalvojumiem par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu nav objektīvu pierādījumu. Bet, kā zināms, lai personu atzītu par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, būtiska nozīme ir nodarījuma sastāva objektīvās un subjektīvās puses apstākļu noskaidrošanai. Personu var atzīt par vainīgu konkrēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā vienīgi gadījumā, ja tās rīcībā ir konstatētas visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes. Apsūdzību nevar pamatot ar pieņēmumiem un nepārbaudītiem faktiem. Visiem faktiem, kas norādīti apsūdzībā, jābūt pierādītiem.

Saskaņā ar krimināltiesību teorijas atziņām, noziedzīga nodarījuma kvalifikācija ir pilnīgas atbilstības konstatēšana starp nodarījuma faktiskajām pazīmēm un Krimināllikuma normā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm. (skatīt Krastiņš U., Liholaja V., Niedre A. Krimināltiesības. Vispārīgā daļa. Trešais papildinātais izdevums. Zinātniskais redaktors Krastiņš U. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 85.lapa). Aizstāves ieskatā, ņemot vērā, ka izskatāmajā lietā /pers. A/ darbībās nav saskatāmas Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes, neiestājas arī krimināltiesības pamats.

Aizstāvība uzskata, ka pirmās instances tiesa, taisot notiesājošu spriedumu, nav ņēmusi vērā aizstāves norādi uz iespējamo Kriminālprocesa likuma 14.panta pārkāpumu. Minētā panta pirmajā daļā ir paredzēts, ka ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas. Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem

objektīviem apstākļiem. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 14.panta piektajai daļai, saprātīga termiņa neievērošana var būt pamats procesa izbeigšanai šajā likumā noteiktajā kārtībā. Tiesai noteikti jāizvērtē saprātīga termiņa ievērošana, ja to lūdz kāds no procesa dalībniekiem. Pēc pašas tiesas iniciatīvas tas būtu darāms tad, ja objektīvi apstākļi pirmsšķietami liecina par iespējamu tiesību pārkāpumu uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā (skatīt Kriminālprocesa likuma komentāri. A daļa. Zinātniska monogrāfija prof. Kristīnes Stradas-Rozenbergas zinātniskā redakcijā. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2019, 71.lapa).

Apelācijas sūdzības iesniedzējas ieskatā, dotā lieta nav nedz apjomīga, ne juridiski sarežģīta, tajā nav ievērojams daudzums procesuālo darbību, līdz ar ko kriminālprocess varēja tikt pabeigts saprātīgā termiņā.

Kriminālprocess Nr.15830011914 tika uzsākts 2014.gada 6.augustā, sadalot kriminālprocesu Nr.15830029512 un izdalot atsevišķā lietvedībā materiālus par SIA "/nosaukums A/". 2018.gada 26.februārī un 18.jūlijā tika pieņemts lēmums par /pers. A/ saukšanu pie kriminālatbildības, bet 2018.gada 20.jūlijā – lēmums par krimināllietas nodošanu tiesai. Krimināllieta pirmās instances tiesā saņemta 2018.gada 24.jūlijā. Ar Rēzeknes tiesas 2018.gada 27.novembra lēmumu tika nolemts uzsākt krimināllietas iztiesāšanu 2019.gada 17.janvārī. Iztiesāšana pirmās instances tiesā pabeigta 2021.gada 5.maijā, pasludinot saīsināto spriedumu. Pilns spriedums, neievērojot Kriminālprocesa likuma 530.panta ceturto daļu, tika sagatavots 2021.gada 15.jūlijā. Uz apelācijas sūdzības sastādīšanas brīdi kopējais kriminālprocesa ilgums 6 gadi 11 mēneši un 9 dienas.

Tāpat pretēji Kriminālprocesa likuma 530.panta ceturtajai daļai, pirmās instances tiesa atlika pilna sprieduma sastādīšanu vismaz divas reizes. Tā, ar Rēzeknes tiesas 2021.gada 18.maija paziņojumu aizstāve un pārējie lietas dalībnieki tika informēti, ka spriedums tiks sagatavots 2021.gada 3.jūnijā, bet ar 2021.gada 3.jūnija paziņojumu, ka pilns spriedums tiks sastādīts 2021.gada 30.jūnijā. Kā pamatojums tika norādīta lietas juridiskā sarežģītība un tiesneša ikgadējais atvaļinājums. 2021.gada 30.jūnijā pilns spriedums netika sagatavots, bet ar Rēzeknes tiesas paziņojumu lietas dalībnieki tika informēti, ka pilns spriedums tiks sagatavots 2021.gada 13.jūlijā. Kā pamatojums tika norādīta lietas juridiskā sarežģītība un noslodze citās lietvedībā esošajās lietās. Aizstāvībai nezināmu iemeslu dēļ pilns spriedums netika sagatavots arī 2021.gada 13.jūlijā un lietas dalībnieki netika informēti par citu pilna sprieduma sagatavošanas datumu. Pilns spriedums tika sagatavots un bija pieejams no 2021.gada 15.jūlija. Atbilstoši Augstākas tiesas Krimināllietu departamenta 2018.gada 4.septembra lēmumu Nr.SKK-337/2018 lietā Nr.11210030713 sniegtajai atziņai, par objektīvu iemeslu iztiesāšanas pagarināšanai nav atzīstams tāds iemesls, kas saistīts ar tiesas darba organizāciju. Likuma "Par tiesu varu" 28.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka tiesnesis izspriež lietu tik ātri, cik vien iespējams.

Aizstāvības ieskatā, pirmās instances tiesas rīcība liecina arī par iespējamo Kriminālprocesa likuma 18.pantā nostiprinātā procesuālo pilnvaru līdzvērtības principa pārkāpumu. Taisnīgas tiesas jēdziens ietver arī pušu līdzvērtīgu iespēju principu. Tas paredz, pirmkārt, visām procesā iesaistītajām pusēm iespēju izklāstīt lietas apstākļus un, otrkārt, liedz kādai no pusēm piešķirt būtiskās priekšrocības salīdzinājumā ar oponentu. Lietas izskatīšanas procesā procesa dalībnieku tiesībām jābūt taisnīgi līdzsvarotām *(fair balance)* – proti, katram ir jābūt nodrošinātām adekvātām iespējām izmantot procesuālos līdzekļus, neesot nepamatoti nostādītam nelabvēlīgākā stāvoklī kā citi procesa dalībnieki (skatīt Kriminālprocesa likuma komentāri. A daļa. Zinātniska monogrāfija prof. Kristīnes Stradas-Rozenbergas zinātniskā redakcijā. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2019, 86.-87.lapa).

Pamatojoties uz minēto, kā arī vadoties no Kriminālprocesa likuma 549.-552.pantiem, aizstāve lūdz apelācijas instances tiesu pilnībā atcelt Rēzeknes tiesas 2021.gada 5.maija spriedumu un taisīt jaunu, /pers. A/ attaisnojošu nolēmumu, vienlaikus pilnībā noraidot VID iesniegto kaitējuma kompensācijas pieteikumu (7.sējuma 118.-123.lapa).

2021.gada 18.augustā tika pieņemts lēmums apsūdzētā /pers. A/ aizstāves I.Kaļinovskas apelācijas sūdzību pieņemt iztiesāšanai apelācijas kārtībā un lietas iztiesāšanu nozīmēt mutvārdu procesā atklātā tiesas sēdē 2021.gada 27.oktobrī plkst.10.00 ar prokurora, apsūdzētā un viņa aizstāves piedalīšanos (7.sējuma lietas 127.-133.lapa).

2021.gada 22.oktobrī rezolūcijas veidā tika pieņemts lēmums, sakarā ar Ministru kabineta 2021.gada 9.oktobra rīkojuma Nr.720 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 1.punktu visā valsts teritorijā izsludināto ārkārtējo situāciju, pamatojoties uz minētā rīkojuma 5.49.27.punktu, tiesas sēdi /pers. A/ apsūdzības krimināllietā, kas noteikta uz 2021.gada 27.oktobri plkst.10.00, noņemt no izskatīšanas un, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu, nozīmēt lietas iztiesāšanu rakstveida procesā 2021.gada 20.decembrī (7.sējuma lietas 142.lapa).

Līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā procesa dalībnieki noraidījumu tiesas sastāvam vai atsevišķam tiesnesim nepieteica, kā arī iebildumus pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā neiesniedza.

2021.gada 8.novembrī Latgales apgabaltiesā saņemts apsūdzētā /pers. A/ rakstveida viedoklis par viņa aizstāves apelācijas sūdzību. Apsūdzētais norāda, ka neiebilst pret lietas iztiesāšanai rakstveida procesā. Norāda, ka pilnībā pievienojas un uztur savas aizstāves iesniegto apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2021.gada 5.maija spriedumu.

Papildus vēlas vērst uzmanību, ka Rēzeknes tiesa pilnīgi nepamatoti atzina par neatbilstošām normatīvo aktu prasībām, lai izmantotu tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu, SIA "/nosaukums B/" 2013.gada aprīlī-jūnijā sniegtās juridiskās konsultācijas SIA "/nosaukums A/". Uzskata, ka pretēji Rēzeknes tiesas secinājumiem, lietā tika noskaidroti SIA "/nosaukums A/" darījuma ar SIA "/nosaukums B/" faktiskie apstākļi un minētā darījuma tieša saistība ar SIA "/nosaukums A/" saimniecisko darbību. Saņemto juridisko konsultāciju rezultāts ir SIA "/nosaukums A/" piešķirtais finansējums vienā no Lauku atbalsta dienesta rīkotajiem konkursiem. Lietā tika iesniegti pierādījumi minētajam faktam, tajā skaitā, SIA "/nosaukums A/" 2013.gada 3.jūlija iesniegums un Lauku atbalsta dienesta 2013.gada 2.oktobra lēmums par SIA "/nosaukums A/" projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Apsūdzētā ieskatā, ir būtiski, ka juridisko pakalpojumu sniegšanas/saņemšanas faktu apstiprināja arī liecinieki /pers. E/ un /pers. B/. Kategoriski nepiekrīt Rēzeknes tiesas vērtējumam, ka liecinieks /pers. E/ pirmstiesas procesā nav sniedzis nekādu skaidrojumu par 2013.gada 12.jūnija rēķinā iekļautajiem pakalpojumiem tikai tā iemesla dēļ, ka tie faktiski netika sniegti, bet tiesas izmeklēšanā minētā rēķinā iekļautie pakalpojumi acīmredzami tika pieskaņoti faktam, ka SIA "/nosaukums A/" bija pieteikusies Lauku atbalsta dienesta atbalstam traktortehnikas iegādei.

Apsūdzētais neuzskata sevi par vainīgu inkriminētajā noziegumā, jo viņa uzņēmumam SIA "/nosaukums A/" bija darījumi ar /pers. E/ uzņēmumiem SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums C/". Norāda, ka gan darījums ar SIA "/nosaukums B/", gan darījumi ar SIA "/nosaukums C/" reāli notika.

Apsūdzētais uzskata, ka viņam piemērotais sods ir nesamērīgi bargs, nepiekrīt tiesas secinājumam, ka ar brīvības atņemšanu nesaistīta soda veida piemērošana būtu neefektīva.

Ņemot vērā minēto, kā arī pilnībā uzturot savas aizstāves I.Kaļinovskas iesniegto apelācijas sūdzību un tajā sniegtos apsvērumus par Rēzeknes tiesas 2021.gada 5.maija sprieduma nepamatotību, lūdz objektīvi izvērtēt visus lietā esošos pierādījumus un attaisnot viņu (7.sējuma 148.-149.lapa).

Krimināprocesa likuma 559.panta piektās daļas 2.punkta kārtībā Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurore J.Kalvāne 2021.gada 15.novembrī apelācijas instances tiesai iesniedza viedokli par apsūdzētā /pers. A/ aizstāves I.Kaļinovskas apelācijas sūdzību. Prokurore norāda, ka viņai nav iebildumu pret /pers. A/ aizstāves apelācijas sūdzības izskatīšanu rakstveida procesā. Prokurore uzskata Rēzeknes tiesas 2021.gada 5.maija spriedumu par likumīgu un pamatotu, kas ir jāatstāj negrozīts, bet apelācijas sūdzība ir atstājama bez apmierinājuma.

Iepazinusies ar apelācijas sūdzībā norādītajiem motīviem, prokurore uzskata, ka /pers. A/ aizstāves apelācijas sūdzībā minētie argumenti par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva trūkumu ir nepamatoti šādu apsvērumu dēļ.

/pers. A/ saskaņā ar Krimināllikuma 218.panta otrās daļas dispozīciju inkriminēta izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā.

Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objekts ir tautsaimniecības intereses un valsts intereses nodokļu ieņēmumu jomā. Objektīvā puse - darbība, sniedzot nepatiesas ziņas nodokļu deklarācijā. Noziedzīgā nodarījuma priekšmets ir pievienotās vērtības nodoklis.

Pirmās instances tiesa, pārbaudot un izanalizējot visus lietā esošos pierādījumus, konstatēja, ka apsūdzētais /pers. A/, būdams SIA "/nosaukums A/" amatpersona, kura atbildīga par grāmatvedības dokumentu kārtošanu, PVN deklarāciju iesniegšanu nodokļu administrācijas iestādē un nodokļu aprēķināšanu un nomaksu valsts budžetā, PVN deklarācijās nepamatoti palielināja PVN summu ar saimniecisko darbību saistītajos darījumos, iekļaujot deklarācijā faktiski nenotikušus darījumus, tādējādi izvairoties no PVN nomaksas 14458,63 *euro* (Ls 10161,58) apmērā, kas sastāda lielu apmēru. Prokurore pilnīgi piekrīt tiesas izdarītajiem secinājumiem.

Prokurore uzskata, ka pirmās instances tiesa spriedumā, pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, ir pamatoti atzinusi 2017.gada 7.decembrī sastādīto Nodokļu aprēķina pārskatu Nr./numurs/ par pierādījumu lietā, jo minētais nodokļu aprēķins veikts pēc procesa virzītāja pieprasījuma un tas nav audits, kas veicams tikai par pēdējiem trīs gadiem. Bez tam, pirmās instances tiesā tika nopratināta lieciniece /pers. D/, kura liecināja, ka viņa kā VID inspektore veica nodokļu aprēķinu un, balstoties uz izmeklētāju sniegto un VID rīcībā esošo informāciju, izdarīja secinājumus, ka SIA "/nosaukums A/" nepamatoti samazinājusi budžetā maksājamo nodokļu summu, kā arī daļa SIA deklarēto darījumu faktiski nebija notikuši.

Turklāt, prokurore uzskata, ka, pretēji sūdzībā norādītajam, pirmās instances tiesa, vērtējot liecinieku /pers. E/ un /pers. C/ liecības, ievēroja Krimināprocesa likuma 128.panta trešās daļas prasības. Ka arī, kas attiecas uz lieciniekа /pers. E/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām, kuras atšķiras no tiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām, prokurore uzskata, ka pirmās instances tiesa ir izdarījusi pareizu secinājumu, ka liecinieks šādas liecības sniedzis ar mērķi palīdzēt /pers. A/ izvairīties no atbildības par nepamatotu priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību izmantošanu.

Pirmās instances tiesa konstatēja, ka apsūdzētais /pers. A/, parakstot dokumentus par nenotikušiem darījumiem un iesniedzot tos Valsts ieņēmumu dienestā, lai nemaksātu nodokļus, izvairījās no nodokļu nomaksas, līdz ar to viņa darbībās ir saskatāma Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse.

Pirmās instances tiesa ir konstatējusi, ka tiesas izmeklēšanā ir pilnīgi pierādīts, ka SIA "/nosaukums C/" nav varējusi nodrošināt nodokļu rēķinos norādīto pakalpojumu sniegšanu SIA "/nosaukums A/", jo SIA "/nosaukums C/" nebija darbinieku, kas varētu veikt kravu pārvadājumus, jo krimināprocesā nopratinātie liecinieki /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/, /pers. R/ lecināja, ka 2013.gadā viņiem nav bijis nekādas saistības ar SIA "/nosaukums A/" deklarētajiem darījumiem ar SIA "/nosaukums C/" un kravas pārvadājumiem kā tādiem, viņi nekad nav strādājuši kā tālbraucēji un nav veikuši kravu pārvadājumus, ka bez viņu ziņas tie tika deklarēti Valsts ieņēmumu dienestā, ka SIA "/nosaukums C/" darbinieki un viņi nekad nav parakstījuši darba līgumus. Bez tam, attiecībā uz lieciniekа /pers. E/ apgalvojumu, uz kura liecībām arī atsaucas sava apelācijas sūdzībā /pers. A/ aizstāve, par to, ka kravas pārvadātājam nav nepieciešama kravas pārvadājumu atļauja, pirmās instances tiesa secināja, ka šis apgalvojums ir kļūdains un nelikumīgs, atsaucoties savā spriedumā uz Autopārvadājumu likuma 1.panta 28.punktu un 6.panta pirmās daļas nosacījumiem un Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumu Nr.442 "Kārtība, kādā izsniedzamas, anulējamas vai uz laiku apturamas atļaujas starptautiskajiem kravas pārvadājumiem ar autotransportu" 2.punkta nosacījumiem.

Prokurore norāda, ka pilnīgi piekrīt pirmās instances tiesas secinājumam attiecībā uz deklarētajiem darījumiem ar SIA "/nosaukums B/", ka 2013.gada 12.jūnija rēķinā norādītie pakalpojumi - juridiskās konsultācijas 2013.gada aprīlī, maijā un jūnijā atzīstami par neatbilstošiem normatīvo aktu prasībām, jo izmeklēšanas laikā bija noskaidrots, ka SIA "/nosaukums B/" pārstāvis /pers. C/ neatzina to, ka viņš bija slēdzis darījumus vai sniedzis SIA "/nosaukums A/" pakalpojumus, bet lieciniekс /pers. E/ ne pirmstiesas izmeklēšanā, ne tiesas izmeklēšanā nav sniedzis nekādu skaidrojumu par rēķinā noradītajiem pakalpojumiem, vairākas reizes ir mainījis savas liecības, kuras ir atšķirīgas.

Izvērtējot izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, nodarīto kaitējumu, lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, ka krimināprocess nodots krimināvajāšanas uzsākšanai 2018.gada 1.jūlijā, ka krimināprocess tiesai nodots 2018.gada 20.jūlijā, pirmo reizi krimināprocesa izskatīšana nozīmēta 2018.gada 27.oktobrī, spriedums pasludināts 2021.gada 5.jūlijā, prokurore uzskata, ka apsūdzētā tiesības uz savlaicīgu krimināllietas izskatīšanu saprātīgos termiņos netika pārkāptas.

Nosakot sodu un soda mēru apsūdzētajam /pers. A/ saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu tiesa ņēma vērā apsūdzētā personību, izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Prokurore uzskata, ka /pers. A/ piespriestais sods spriedumā noteiktajā apmērā atzīstams par samērīgu noziedzīgā nodarījuma raksturam, radītajam kaitējumam, vainīgā personībai (7.sējuma 151.-152.lapa).

Motīvu daļa

Lai sabiedrības drošības interesēs nodrošinātu nepārtrauktu un efektīvu valsts institūciju darbību saistībā ar Covid-19 izplatību valstī noteikto ierobežojumu laikā, saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu krimināllietas apelācijas instances tiesā var iztiesāt rakstveida procesā arī gadījumos, kas nav minēti Krimināprocesa likumā. Prokurors un persona, kuru intereses un tiesības sūdzība vai protests aizskar, var izteikt lūgumu lietu izskatīt mutvārdu procesā, taču šim lūgumam ir jābūt pamatotam.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka procesa dalībnieki nav izteikuši motivētus iebildumus pret lietas izskatīšanu rakstveida procesā. Ņemot vērā minēto regulējumu, izvērtējot apelācijas sūdzībā izteikto prasību būtību un krimināllietas materiālus, apelācijas instances tiesa atzīst par iespējamu lietu iztiesāt rakstveida procesā.

Krimināprocesa likuma 561.[1]panta pirmajā daļā ir noteikts, ka lietu rakstveida procesā izskata pēc lietā esošajiem

materiāliem, ievērojot apelācijas instances tiesas kompetenci. Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmā daļa paredz, ka tiesas izmeklēšana un tiesas debates apelācijas instances tiesā notiek sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros, kurus nedrīkst pārsniegt, izņemot gadījumus, kad apelācijas instances tiesai rodas šaubas par pirmās instances tiesas konstatēto apsūdzētā, dalībnieku vai līdzdalībnieku vainu vai atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

Izskatījusi rakstveida procesā lietas materiālus un izvērtējusi apsūdzētā /pers. A/ aizstāves I.Kaļinovskas apelācijas sūdzības argumentus, kopsakarā ar apsūdzētā /pers. A/ un prokurores J.Kalvānes rakstveidā paustajiem viedokļiem, Latgales apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par apsūdzētajam /pers. A/ noteikto sodu par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, atceltajā daļā taisot jaunu spriedumu. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums ir atstājams negrozīts kā tiesisks un pamatots.

Pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu daļā par vainīgumu un inkriminēto darbību juridisko kvalifikāciju, Latgales apgabaltiesa uzskata, ka /pers. A/ likumīgi un pamatoti atzīts par vainīgu Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Apsūdzētā /pers. A/ vainīgums tiek pierādīts ar pirmās instances tiesas sēdē pārbaudītiem un spriedumā norādītiem pierādījumiem. Latgales apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa spriedumā pareizi novērtēja krimināllietā esošos pierādījumus, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 127.-130.panta nosacījumiem, analizēja tos, spriedumā sniedza pierādījumu novērtējumu un pamatoti, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 520.panta noteikumiem, pieņēma /pers. A/ notiesājošu spriedumu. Apelācijas instances tiesa pievienojas pirmās instances tiesas secinājumiem par /pers. A/ vainīgumu Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Latgales apgabaltiesa uzskata, ka nav nekāda pamata pārvērtēt pierādījumus, tāpēc saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 564.panta sestās daļas noteikumiem uzskata par iespējamu izskatāmajā lietā neatkārtot pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus.

Apelācijas instances tiesas ieskatā, pirmās instances tiesa, pārbaudot un novērtējot visus lietā esošos pierādījumus, pamatoti konstatēja, ka apsūdzētais /pers. A/, būdams SIA "/nosaukums A/" amatpersona, kura atbildīga par grāmatvedības dokumentu kārtošanu, PVN deklarāciju iesniegšanu nodokļu administrācijas iestādē un nodokļu aprēķināšanu un nomaksu valsts budžetā, PVN deklarācijās nepamatoti palielināja PVN summu ar saimniecisko darbību saistītajos darījumos, iekļaujot deklarācijā faktiski nenotikušus darījumus, tādējādi izvairoties no PVN nomaksas 14458,63 *euro* (Ls 10161,58) apmērā, kas sastāda lielu apmēru. Apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa spriedumā, pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, pamatoti atzina 2017.gada 7.decembrī sastādīto Nodokļu aprēķina pārskatu Nr./numurs/ par pierādījumu lietā, jo minētais nodokļu aprēķins veikts pēc procesa virzītāja pieprasījuma un tas nav audits, kas veicams tikai par pēdējiem trīs gadiem. Turklāt, pirmās instances tiesā tika nopratināta lieciniece /pers. D/, kura liecināja, ka viņa kā VID inspektore veica nodokļu aprēķinu un, balstoties uz izmeklētāju sniegto un VID rīcībā esošo informāciju, izdarīja secinājumus, ka SIA "/nosaukums A/" nepamatoti samazinājusi budžetā maksājamo nodokļu summu, kā arī daļa SIA deklarēto darījumu faktiski nebija notikuši.

Apelācijas instances tiesas ieskatā, pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, pirmās instances tiesa, vērtējot liecinieku /pers. E/ un /pers. C/ liecības, ievēroja Kriminālprocesa likuma 128.panta trešās daļas prasības. Ka arī, kas attiecas uz lieciniekа /pers. E/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām, kuras atšķiras no tiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām, apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa ir izdarījusi pamatotu secinājumu, ka liecinieks šādas liecības sniedzis nolūkā palīdzēt /pers. A/ izvairīties no atbildības par nepamatotu priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību izmantošanu.

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti konstatēja, ka apsūdzētais /pers. A/, parakstot dokumentus par nenotikušiem darījumiem un iesniedzot tos Valsts ieņēmumu dienestā, lai nemaksātu nodokļus, izvairījās no nodokļu nomaksas, līdz ar to viņa darbībās ir pamatoti saskatāma Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse.

Pirmās instances tiesa pamatoti konstatēja, ka tiesas izmeklēšanā ir pilnīgi pierādīts, ka SIA "/nosaukums C/" nav varējusi nodrošināt nodokļu rēķinos norādīto pakalpojumu sniegšanu SIA "/nosaukums A/", jo SIA "/nosaukums C/" nebija darbinieku, kas varētu veikt kravu pārvadājumus, jo kriminālprocesā nopratinātie liecinieki /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/, /pers. R/ lecināja, ka 2013.gadā viņiem nav bijis nekādas saistības ar SIA "/nosaukums A/" deklarētajiem darījumiem ar SIA "/nosaukums C/" un kravas pārvadājumiem kā tādiem, viņi nekad nav strādājuši kā tālbraucēji un nav veikuši kravu pārvadājumus, ka bez viņu ziņas tie tika deklarēti Valsts ieņēmumu dienestā, ka SIA "/nosaukums C/" darbinieki un viņi nekad nav parakstījuši darba līgumus. Turklāt, attiecībā uz lieciniekа /pers. E/ apgalvojumu, uz kura liecībām arī atsaucas sava apelācijas sūdzībā /pers. A/ aizstāve, par to, ka kravas pārvadātājam nav nepieciešama kravas pārvadājumu atļauja, pirmās instances tiesa pamatoti secināja, ka šis apgalvojums ir kļūdains un nelikumīgs, atsaucoties savā spriedumā uz Autopārvadājumu likuma 1.panta 28.punktu un 6.panta pirmās daļas nosacījumiem un Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumu Nr.442 "Kārtība, kādā izsniedzamas, anulējamas vai uz laiku apturamas atļaujas starptautiskajiem kravas pārvadājumiem ar autotransportu" 2.punkta nosacījumiem.

Apelācijas instances tiesa pilnīgi pievienojas pirmās instances tiesas secinājumam attiecībā uz deklarētajiem darījumiem ar SIA "/nosaukums B/", ka 2013.gada 12.jūnija rēķinā norādītie pakalpojumi - juridiskās konsultācijas 2013.gada aprīlī, maijā un jūnijā atzīstami par neatbilstošiem normatīvo aktu prasībām, jo izmeklēšanas laikā bija noskaidrots, ka SIA "/nosaukums B/" pārstāvis /pers. C/ neatzina to, ka viņš bija slēdzis darījumus vai sniedzis SIA "/nosaukums A/" pakalpojumus, bet lecinieks /pers. E/ ne pirmstiesas izmeklēšanā, ne tiesas izmeklēšanā nav sniedzis nekādu skaidrojumu par rēķinā norādītajiem pakalpojumiem, vairākas reizes ir mainījis savas liecības, kuras nav konsekventas un ir atšķirīgas.

Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem. Izvērtējot izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, nodarīto kaitējumu, lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, kriminālprocess nodots kriminālvajāšanas uzsākšanai 2018.gada 1.jūlijā, kriminālprocess tiesai nodots 2018.gada 20.jūlijā, pirmo reizi kriminālprocesa izskatīšana nozīmēta 2018.gada 27.oktobrī, pirmās instances tiesas spriedums pasludināts 2021.gada 5.jūlijā, līdz ar ko apelācijas instances tiesa uzskata, ka izskatāmajā lietā apsūdzētā /pers. A/ tiesības uz savlaicīgu krimināllietas izskatīšanu saprātīgos termiņos netika pārkāptas. Minēto apstākļu kopums nedod pamatu izdarīt secinājumu, ka lietas iztiesāšana bija neattaisnoti novilcināta un būtu pārkāptas apsūdzētā /pers. A/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmās daļas izpratnē. Latgales apgabaltiesa ieskatā, izskatāmajā lietā nav konstatēti tādi periodi, kad valsts vara, konkrētajā gadījumā pirmās instances tiesa, nebūtu saprātīgi un mērķtiecīgi nodarbojusies ar procesa virzību.

Pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu daļā par /pers. A/ piespriesto sodu, redzams, ka pirmās instances tiesa saskaņā

ar Krimināllikuma 46.panta noteikumiem ņēma vērā apsūdzētā personību, izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā atbildību ietekmējošos apstākļus.

Par /pers. A/ personību tika noskaidrots, ka apsūdzētais ir Latvijas pilsonis, precēts, viņam ir darbavieta, /pers. A/ ieguva augstāko izglītību, agrāk nav sodīts.

Izvērtējot /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, smagumu un radītās sekas, pirmās instances tiesa konstatēja, ka saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu /pers. A/ izdarīja tīšu smagu noziegumu. Nodarījums ir vērsts pret tautsaimniecības interesēm valsts budžeta ieņēmumu jomā. Apsūdzētā /pers. A/ darbību rezultātā nenomaksāto nodokļu veidā valstij ir materiāls zaudējums lielā apmērā un nodarītie zaudējumi nav atlīdzināti.

Izvēloties apsūdzētajam /pers. A/ nosakāmā soda veidu, pirmās instances tiesa atzina, ka ar brīvības atņemšanu nesaistīta soda veida piemērošana apsūdzētajam atzīstama par neefektīvu un nevar sasniegt Krimināllikuma 35.pantā noteiktos mērķus – atturēt ne tikai apsūdzēto no turpmākas noziedzīgo darbību izdarīšanas, bet arī kalpot kā pietiekami efektīvs vispārējās prevencijas līdzeklis, atturot citas personas no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas nodokļu ieņēmumu sfērā. Pirmās instances tiesa ņēma vērā, ka prettiesiskas darbības nodokļu iekasēšanas jomā skar ļoti plašas un būtiskas sabiedrības intereses visdažādākajās sociālajās un valsts pārvaldes sfērās, kuras tiešā veidā ietekmē valsts budžeta ieņēmumi. Ņemot vērā izdarītā nozieguma smagumu, raksturu un iestājušās kaitīgās sekas, pirmās instances tiesas ieskatā, apsūdzētajam /pers. A/ kā samērīgs un atbilstošs izdarītā nozieguma raksturam ir nosakāms bargākais no soda veidiem – brīvības atņemšana. Neskatoties uz to, ka pirmās instances tiesa nesaskatīja /pers. A/ personībā izteiktus atkārtotas noziedzīgu darbību izdarīšanas riskus, saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmās daļas noteikumiem, vērtējot izdarītā nozieguma raksturu, smagumu un iestājušās sekas, Rēzeknes tiesa nekonstatēja tiesisku pamatu noteikt apsūdzētajam /pers. A/ brīvības atņemšanas soda izciešanu nosacīti.

Nosakot apsūdzētajam /pers. A/ soda mēru, pirmās instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešās daļas noteikumiem ņēma vērā atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus. Pirmās instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47. un 48.panta noteikumiem nekonstatēja apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus.

Ņemot vērā to, ka apsūdzētā /pers. A/ darbībās nav konstatēti atbildību mīkstinoši apstākļi, pirmās instances tiesa atzina, ka brīvības atņemšanas sods /pers. A/ nevar būt noteikts tuvu minimālajam Krimināllikuma 38.panta otrajā daļā noteiktajam apmēram, bet, ievērojot iestājušās kaitīgās sekas, tam ir jābūt ievērojami virs minimālās brīvības atņemšanas soda robežas.

No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētā /pers. A/ aizstāve iesniedza apelācijas instances tiesai apsūdzētā /pers. A/ raksturojošās ziņas (7.sējuma, 154.lapa). No SIA "/nosaukums G/" raksturojuma redzams, ka /pers. A/ ir pierādījis, ka spēj atbildīgi un ar pilnu pašatdevi pildīt savus darba pienākumus, rūpīgi attiecas pret darba devēja naudas līdzekļiem un darba devēja materiālajām vērtībām, atbildīgi tos izmantojot savu ikdienas darba pienākumu izpildei (7.sējuma, 155.lapa). No lietas materiāliem arī redzams, ka apsūdzētā /pers. A/ apgādībā ir viens nepilngadīgs bērns, kā arī māte, kurai ir piešķirta pirmās invaliditātes grupa sakarā ar slimību (7.sējuma, 157.lapa). Ir jānorāda, ka šādas apsūdzētā /pers. A/ raksturojošas ziņas nebija izvērtētas pirmās instances tiesā, nosakot sodu /pers. A/.

Apelācijas instances tiesa pievienojās pirmās instances tiesas secinājumam par to, ka apsūdzētajam ir piemērojams tāds soda veids kā brīvības atņemšana. Apelācijas instances tiesa tapāt kā pirmās instances tiesa nekonstatē apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus. Arī noteiktais pamatsoda apmērs, apelācijas instances tiesas ieskatā, atbilst Krimināllikuma 46.panta trešās daļas noteikumiem.

Apelācijas instances tiesas ieskatā, minētajā lietā ir iespējams piemērot Krimināllikuma 55.panta pirmās un otrās daļas noteikumus. Krimināllikuma 55.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka, ja nosakot sodu – brīvības atņemšana – ilgāku par trim mēnešiem, bet ne ilgāku par pieciem gadiem, tiesa, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību un citus lietas apstākļus, iegūst pārliecību, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, tā vainīgo var notiesāt nosacīti. Savukārt Krimināllikuma 55.panta otrajā daļā ir noteikts, ka šajā gadījumā tiesa nolemj sodu neizpildīt, ja tās noteiktajā pārbaudes laikā notiesātais neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs krimināsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus. Tādējādi no Krimināllikuma 55.panta pirmās daļas satura redzams, ka tiesai jāizvērtē nosacītas notiesāšanas iespējamība vai neiespējamība. Ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu (noziedzīgs nodarījums nebija saistīts ar vardarbību, nebija izdarīts sevišķi bīstamā veidā), radīto kaitējumu (apsūdzētajam uzlikts par pienākumu atlīdzināt valstij radīto mantisko zaudējumu lielā apmērā), apsūdzētā personību (/pers. A/ agrāk nav tiesāts, izskatāmajā lietā nav nekādu ziņu par to, ka viņš būtu izdarījis citus likumpārkāpumus, /pers. A/ pašlaik strādā, viņam ir ģimene, apgādībā ir nepilngadīgs bērns, /pers. A/ mātei ir piešķirta pirmās invaliditātes grupa), citus lietas apstākļus (no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas brīža ir pagājuši 8 gadi). Minēto apstākļu kopums ļauj apelācijas instances tiesai izdarīt secinājumu, ka /pers. A/, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus un viņu var notiesāt nosacīti, piemērojot Krimināllikuma 55.panta pirmās un otrās daļas noteikumus.

Ņemot vērā to, ka apsūdzētā /pers. A/ darbību rezultātā valstij bija nodarīti zaudējumi nenomaksāto nodokļu veidā 14458,63 *euro* apmērā, pirmās instances tiesa pamatoti apmierināja Valsts ieņēmumu dienesta pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 353.panta pirmās daļas 1.punkta noteikumiem valsts labā no apsūdzētā /pers. A/ piedzina zaudējumus pilnā apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu, Kriminālprocesa likuma 563.panta 1.[1]daļas 2.punktu, Latgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

Rēzeknes tiesas 2021.gada 5.maija spriedumu atcelt daļā par apsūdzētajam /pers. A/ noteikto sodu par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Atceltajā daļā taisīt jaunu spriedumu.

/pers. A/ sodīt par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz 7 (septiņiem) mēnešiem, atņemot tiesības nodarboties ar visu veidu komercdarbību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo un otro daļu /pers. A/ noteikto brīvības atņemšanas sodu neizpildīt, ja 1 (viena) gada pārbaudes laikā viņš neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs krimināsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus.

Pamatojoties uz Latvijas sodu izpildes kodeksa 155.pantu, uzlikt /pers. A/ par pienākumu nosacīta brīvības atņemšanas soda

izciešanai 10 darbdienu laikā pēc tiesas sprieduma spēkā stāšanās reģistrēties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Pārējā daļā Rēzeknes tiesas 2021.gada 5.maija spriedumu atstāt negrozītu.

Pilns spriedums būs pieejams 2022.gada 4.janvārī.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā par Kriminālprocesa likuma 574.-575.pantā paredzētajiem kasācijas iemesliem, kasācijas protestu vai sūdzību iesniedzot Latgales apgabaltiesā.

Tiesnesis I.Raciņš

Tiesnesis J.Vasiļkovskis

Tiesnese I.Zalužinska